

Thorsten Havener

NU DEZVĂLUIȚI NICIODATĂ
SECRETUL

traducere din limba germană de
MIHAI MOROIU

Mulțumiri lui Andy Hartard pentru investigațiile sale, de pe urma cărora cartea a beneficiat de atâtea povești minunate și date concrete.

Mulțumiri lui Joachim Retzbach, care a actualizat cunoștințele mele științifice, actualizându-le la cel mai nou stadiu.

Mulțumiri și Barbarei Laugwitz, care m-a descoperit ca autor acum mulți ani și m-a însoțit în fiecare dintre volumele mele.

Mulțumiri pentru Herbert Management, lui Satori, mentorului meu de o viață, și lui Tobias Gerlach pentru căutarea și descoperirea unei „Writers' Room”.

CUPRINS

1. Important! Nu dezvăluți niciodată secretul!	9
2. PSST!	16
3. Secretele ca mijloc de divertisment	73
4. Secretele interpersonale	138
5. Secrete – păstrarea și dezvăluirea lor.....	159
Cuvânt de încheiere: rămâne secretul meu	187
 Bibliografie	 194
Mulțumiri	197

WITH LOVE,
BAROQUE

1

IMPORTANT! NU DEZVĂLUIȚI NICIODATĂ SECRETUL!

CHRISTIAN

Fratele meu zâmbea sigur pe sine. Fără grabă, a ridicat pe masă un mic turn din monede. Apoi l-a îmbrăcat perfect cu o țevă din alamă. Zâmbetul lui devenea tot mai enigmatic. Mi-a dat și mie o altă țevă din alamă, pe care să o cercetez cât pofteam și pe urmă să o așez tot pe masă, în fața mea.

După ce am făcut cum mi-a spus, a executat o pasă, a ridicat prima țevă de alamă – și monedele dispăruseră. Apoi m-a rugat să mă uit sub cea de-a doua și, ce să vezi: turnulețul de monede se ascundea sub ea.

Aveam atunci șapte ani și era prima mea întâlnire directă cu arta scamatoriei. Și exact în acel moment s-a trezit în mine dragostea și dăruirea pentru magie, care aveau să mă însoțească întreaga viață. Fratele meu mi-a arătat cât de minunat și de emoționant poate fi să asیți la

desfășurarea unui proces misterios, să trăiești o clipă de magie. Cum era posibil ca monedele acelea să se mute dintr-un loc în altul? De neînțeles și în același timp extraordinar. Mi-a plăcut la nebunie.

Abia după zeci de ani am înțeles ce trăisem atunci. Ce anume transformase acel moment în una dintre cele mai memorabile amintiri din copilăria mea? Care era esența acelui sentiment – sursa și profunzimea lui?

Era secretul însuși!

Forța acelui moment venea tocmai din faptul că nu știam cum făcuse fratele meu acea scamatorie. Dacă mi-ar fi mărturisit – iar eu îl implorasem așa cum numai un puști de șapte ani este în stare – vraja s-ar fi risipit pentru totdeauna. Misterul ar fi fost dezlegat, iar dintr-o clipă de emoție adâncă nu ar mai fi rămas decât o șmecherie răsuflată. Nimic nu-i mai fragil ca vraja unui mister și numai un secret păzit își poate păstra puterea.

Abia după șapte ani urma să mi se dezvăluie acest adevăr – și în același timp să dezleg și secretul monedelor călătoare. Abia după moartea fratelui meu.

UNEORI, NU EXISTĂ UN SFAT BUN LA ÎNDEMÂNĂ

Când a început să se ocupe de prestidigitație, Christian era grav bolnav. Suferea de leucemie. Ca să alunge plictiseala zilelor fără sfârșit din spital, a învățat scamatorii. Accese de greață și magie, așa s-ar putea rezuma cel mai precis acele zile. Aveam voie să-l vizitez foarte rar, fiind prea mare pericolul să-i transmit o bacterie sau alta. Iar atunci mi-era îngăduit doar să discut cu el prin ușa închisă

a balconului din salonul său. Și asta este o amintire care mi s-a întipărit profund: fratele meu, marcat de chimioterapie și de cortizon, dincolo de o ușă din sticlă. De cealaltă parte mă aflam eu, un băiat de șapte ani care nu-și mai recunoștea propriul frate. Și acum, când scriu aceste rânduri, sunt copleșit de acea imagine și, chiar și după atâția ani, mă trec fiorii și încep să tremur. Momentele acelea nu aveau niciun secret, erau cât se poate de reale, de necruțătoare și de dure.

Ca să evadeze cu gândul din acel spital, Christian se visa prin prestidigitațiile lui într-o lume paralelă, în care imposibilul părea posibil. Se ocupa atât de intens de magie, încât atunci când a avut voie să iasă din clinică, strânsese un arsenal considerabil de numere abil executate, cu care ne uimea pe toți, acasă și la întrunirile de familie. Numărul cu monede era doar unul printre multe altele. Înghițea lame de ras și apoi un șnur – pentru ca apoi să tragă din gură șnurul cu tot cu lamele frumos înșirate pe el. Scotea pahare pline de lichid dintr-un sac gol, tăia o frânghie în mai multe bucăți – pentru ca apoi să se recompună la loc.

Nu mi-a dezvăluit niciodată misterul nici măcar unei singure scamatorii!

Cariera lui de magician a fost intensă, dar scurtă. L-a ajutat să lupte cu cancerul și să-l învingă, în cele din urmă. După ce a fost externat s-a mai îndeletnicit câteva luni cu prestidigitația, apoi s-a dedicat altor hobby-uri. Cum suferise din plin în clinică și ieșise de acolo un cu totul alt om, a vrut în primul rând să își recupereze pofta de viață. A început să meargă pe motoretă, apoi pe motocicletă. Și să facă scufundări. Și să sară cu parașuta. Totul trebuia să se întâmple cât mai repede – și cât mai profund. A continuat în acest ritm mai mulți ani la rând, până în aprilie

1986, când a făcut o greșală fatală cu prilejul unei sărituri cu parașuta. Viața este nedreaptă. Pentru mine va rămâne veșnic un secret de nedelegat cum de îi pretinde unui tânăr toate sacrificiile și îi permite să scape de cancer, pentru ca după câțiva ani să-l trădeze, lăsându-l să moară într-un accident de parașutism.

Odată cu dispariția lui mi-am pierdut și eu o constantă importantă a vieții. Mereu mi-am dorit să fiu ca el. Ce se petrece cu un băiat când își pierde brusc modelul de perfecțiune?

M-am hotărât să îi calc pe urme din locul în care el nu a mai putut să înainteze. În orice caz, fără motociclete, butelii de scufundător ori parașute. De ele eram cum nu se poate mai sătul.

La câteva zile după accident m-am strecurat la el în cameră și am căutat vechiul lui cufăr din piele cu recuzita de scamator. Se găsea pe raftul cel mai de sus din dulap, bine ascuns în spatele unui joc Malefiz, al unei camere foto reflex, al unui album de fotografii și al unei chitare. Pielea veche avea parfum de poveste, atât de multe secrete dormeau ferecate în el. Și nu trebuia decât să-l deschid ca să iasă la lumină.

Pentru început, aproape nu m-am încumetat.

Cufărul a rămas la mine în cameră zile la rând, ca o provocare. Știam că misterul monedelor călătoare era chiar acolo, atât de aproape. Și câte alte mistere... Dar ce se va întâmpla odată ce îl deschideam? Oare nu voi fi dezamăgit? La urma urmei, secretele nu îmi aparțineau, erau ale fratelui meu. Dar pe el nu mai puteam să îl întreb nimic. În cele din urmă, am deschis cufărul – iar dacă după pierderea fratelui meu vedeam lumea exclusiv în tonuri cenușii, acum mi se dezvăluia din nou în cele mai delicate

nuanțe. A fost suficient să ating acele obiecte, ca să am sentimentul că vorbeam cu el.

Am aflat nu numai cum, în urmă cu atât de mulți ani, monedele îmi fugiseră de sub ochi, ci și denumirea pe care o purta acea scamatorie. Scurt și cuprinzător: „Supertrick, cel mai grozav număr cu monede din lume.” Da, la fel mi s-a părut și mie atunci – și la fel mi se părea și după mai bine de treizeci de ani.

Dar în cufăr erau și multe alte secrete cărora doream să le dau de cap. Am petrecut mult timp studiindu-le pe rând, truc de truc. Am parcurs cu atenție instrucțiunile, rând pe rând. De obicei era vorba despre câte o singură filă, scrisă mărunt, la mașină. Și fiecare se încheia cu cuvintele:

„IMPORTANT!
NU DEZVĂLUIȚI NICIODATĂ SECRETUL.”

Cele cinci cuvinte apăreau de fiecare dată, în litere de dimensiuni mari și înrămate într-un cadru frumos, ca și cum ar fi fost scrise pe o oglindă. Cu acest imperativ se încheia descrierea fiecărui număr; aidoma unei incantații, mi se părea: „Important! Nu dezvăluiți niciodată secretul.” Christian rostise adesea aceste cuvinte față de mine – iar acum îmi era limpede de unde veneau.

Filele vechi, îngălbenite, se aflau acum în fața mea, cu notițele fratelui meu, la care am adăugat și eu, cu un albastru palid și scrisul meu de copil, propriile mele sugestii pentru ca reprezentația să iasă perfect.

De câte ori revin la descrierea acestor numere de prestidigitație, retrăiesc toate momentele acelea – din vara lui 1986.

Christian respectase cu voință de fier îndemnul acelor cuvinte, conștient că, dacă ar fi dezvăluit secretul,

Respectiv, vrăja s-ar fi rupt pentru totdeauna. Nu m-aș mai fi gândit de mult la acel turnuleț de monede care ar fi ajuns îngropat undeva adânc, alături de masa tuturor celorlalte amintiri din copilărie. Prin urmare, am preluat la rândul meu formula, ca pe o mantra personală. Fratelui meu nu i-a fost dat să mă inițieze, într-o bună zi, în arta lui secretă – dar aș fi devenit cu plăcere ucenicul său vrăjitor. Acum nu-mi rămânea decât să-i calc pe urme – însă de unul singur.

Fără să-mi dau seama, secretele au început să joace un rol de seamă în viața mea – și odată cu ele principiul celor cinci cuvinte m-a urmărit, invizibil, de-a lungul întregii mele cariere profesionale, în fiecare reprezentație, în fiecare conferință și în fiecare interviu.

Între timp am ajuns să cunosc majoritatea scamatoriilor lui secrete. Le-am dezvoltat în continuare, le-am modernizat și le-am adus pe mari scene, doar pentru a-i fi mai aproape. La atât s-a limitat din păcate colaborarea noastră.

Acum sunt mult mai în vârstă decât fratele meu cel mare. Și am familia mea. Când cei trei copii ai mei au atins vârsta la care eu rămăsesem uluit de „cel mai grozav număr cu monede din lume”, le-am dăruit pe rând câte o versiune modernizată. Nu a fost dificil să obțin ustensilele necesare – soția mea este fiica unui comerciant de recuzită pentru magicieni. Am scris pentru ei instrucțiuni speciale și le-am povestit de ce mă emoționează în asemenea măsură tocmai acest număr. Descrierea se încheia cu cinci cuvinte, înconjurată de o ramă elegantă:

„IMPORTANT!
NU DEZVĂLUIȚI NICIODATĂ SECRETUL.”

În ce mă privește, secretele sunt importante în primul rând deoarece fac lumea mai bogată. De cele mai multe ori, secretele mi-au dat aripi, putere, m-au ajutat să înfrunt și să înving greutățile.

Prețuiesc cu adevărat secretele.

2

PSST!

E PLICTICOS SĂ LE ȘTII PE TOATE

„Măreția are nevoie de mister”, a spus odată președintele francez Charles de Gaulle. Putem formula mai simplu, mai lipsit de eroism, mai democratic: avem nevoie de secrete. Forma de artă pe care o practic, în fața publicului, se hrănește din secret și mister. Dacă nu ar exista nimic ascuns, aş putea să-mi fac bagajele: nu ar mai fi nimeni interesat să asiste la show-urile mele. În lipsa secretului, a misticului, a enigmaticului, aparițiile mele scenice ar fi insipide, lipsite de orice culoare. Și e fascinant să nu le dezlegi secretul. Este limpede, publicul ar fi dornic să știe cum funcționează. De ani și ani tot aud: „Te rog să-mi dezvălui cum ai făcut!” Dar eu prefer să tac.

Îmi face plăcere să apar pe scenă și să știu mai mult decât vede publicul. Extrem de numeros, de altfel. Mă fascinează să creez în mintea spectatorilor o lume uluitoare și plină de magie, capabilă să îi surprindă și să îi pună pe

gânduri, ajutându-i să evadeze din limitele vieții lor obișnuite. Noi, magicienii, reușim să dăm formă iluziilor. Și cu cât ești mai dispus să te lași purtat în voia lor, cu atât mai vaste pot deveni. Constat fără surprindere că foarte puțini oameni resping această vrajă.

Cu cât a trecut mai mult de când mă ocup cu trucuri și iluzii, cu amăgirea percepției și descifrarea a ceea ce cineva *nu* dorește să dezvăluie și totuși trădează fără voie, cu atât sunt mai interesat de psihologia secretului și de răspunsul la întrebarea ce anume este de fapt un secret. Nu m-a mai mulțumit să stăpânesc la perfecție diversele tehnici de amăgire, am vrut să aflu mai multe despre secretele vechilor vrăjitori și preoți și secretul încredințat de un prieten, despre secretele tipice ale copiilor și cel bine păzit, de familie, despre secretele dintre parteneri și colegi – strict vorbind, viața fără secrete nici nu este de imaginat.

Suntem deținători, fără excepție, ai unui secret sau ai altuia, preferăm să păstrăm ceva numai pentru noi și nu suntem dispuși sub niciun motiv să povestim și altora.

Oare de ce? Și de ce se bucură deseori secretele de un nume atât de prost? De ce se stabilește așa de des o legătură între secret și minciună? Uneori, relația dintre ele pare aproape inevitabilă. Deoarece secretul dintr-o relație între parteneri este legat de infidelitate? Deoarece este o povară să păstrezi ceva doar pentru tine și să ascunzi? Dar să fie toate, oare toate aceste afirmații adevărate, la grămadă? Oare nu este posibil ca secretele să reprezinte ceva cât se poate de bun, numărându-se printre cele mai mari izbânzi omenești, care ne-au ajutat să ne dezvoltăm pe plan personal și să ne menținem autonomia? Oare nu ne putem gândi că, grație secretelor, devenim